
РЕШЕНИЕ

«24» май 2021

КАРАР

№ 19-1

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы
Татар Буасы авыл жирлеге Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр
кертү турында

Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге Советының 2015 елның 1 июльдәге 1-67 номерлы карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставын гамәлдәге законнарға туры китерү максатларында, (Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге Советының 28.06.2016 ел № 14-1, 23.09.2017 ел, № 36-2, 03.09.2018 ел, № 51-1, 27.08.2019 ел, № 66-1, 05.08.2020 ел № 84-2 карарлары редакциясендә), «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 44 статьясы, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы муниципаль берәмлеге Уставының 86-88 статьялары нигезендә ТР Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге Советы

КАРАР КАБУЛ ИТТЕ:

1. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Татар Буасы авыл жирлеге Уставына түбәндәге үзгәрешләрне һәм өстәмәләрне кертәргә:

1.1. 6 статья:

1 пунктны түбәндәге редакциядә 17 пунктчасы белән тулыландырырга:

«17) алкоголь, наркотик яки башка агулы исерткеч кулланып, исерек хәлдә булган затларга ярдәм күрсәтү чараларын гамәлгә ашыру.»;

1.2. Устав тексты:

15.1 статьяны түбәндәге редакциядә өстәргә:

« 15.1. статья Инициатив проектлар

1. Жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне яки жирле үзидарә органнарына хәл итү хокукы бирелгән башка мәсьәләләрне хәл итү буенча жирлек яисә аның өлешендә яшәүчеләр өчен өстенлекле эһәмияткә ия булган чараларны гамәлгә ашыру максатларында жирле администрациягә инициатив проект кертеләргә мөмкин. Инициативалы проектлар гамәлгә ашырыла торган жирлек территориясенә бер өлешен билгеләү тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә.

2. Инициативалы проектны кертү инициативасы белән, унтугыз яшькә житкән һәм тиешле жирлек территориясендә яшәүче кимендә ун гражданнан торган инициатив төркем, территориаль иҗтимагый үзидарә органнары, иске авыл торак пункты (алга таба - проект инициаторлары) чыгыш ясарга хокуклы. Инициатив төркемнең минималь саны жирлек Советының норматив хокукый акты белән киметеләргә мөмкин. Проект инициаторы булып чыгу хокукы, жирлек Советының норматив хокукый акты нигезендә, шулай ук тиешле Жирлек территориясендә эшчәнлек алып баручы башка затларга да биреләргә мөмкин.

3. Инициативалы проект үз эченә түбәндәге мәгълүматларны алырга тиеш:

1) Жирлек халкы яки аның өлеше өчен өстенлекле әһәмияткә ия булган проблеманы тасвирлау.;

2) әлеге проблеманы хәл итү буенча тәкъдимнәрне нигезләү;

3) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның көтелгән нәтижәсен (көтелгән нәтижәләрен) тасвирлау;

4) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чыгымнарны алдан исәпләү;

5) инициативалы проектны гамәлгә ашыруның планлаштырылган сроклары;

6) әлеге проектны гамәлгә ашыруда кызыксынган затларның планлаштырылган (мөмкин) финанс, мөлкәт һәм (яки) хезмәт катнашуы турында белешмәләр;

7) инициативалы проектны гамәлгә ашыру өчен, планлаштырылган инициатив түләүләр күләменнән тыш, әлеге акчаларны файдалану күздә тотылган очракта, жирле бюджет акчалары күләменә күрсәтү (статья исеме 2007 елның 2 августындагы 38-ТРЗ номерлы Татарстан Республикасы законы редакциясендә);

8) Жирлек территориясенә яисә аның өлешенә күрсәтмә, аның чикләрендә инициатив проект гамәлгә ашырылачак, жирлек Советының норматив хокукый актында билгеләнгән тәртип нигезендә;;

9) Жирлек Советының норматив хокукый актында каралган башка белешмәләр.

4. Инициативалы проект, аны Жирлек Башкарма комитетына керткәнче, гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә, шул исәптән территорияль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча гражданнар жыенында, жыелышында яки конференциясендә каралырга тиеш. инициативалы проект турында фикер алышу, аның жирлек халкы мәнфәгатьләренә яки аның өлешенә туры килүен билгеләү, инициативалы проектны тормышка ашыруның максатка ярашлыгын билгеләү, шулай ук жыеннар, жыелыш яки конференция тарафыннан инициативалы проектка ярдәм итү турында карар кабул итү максатыннан чыгып үткәрелә. Шул ук вакытта бер жыенда, бер жыелышта яки гражданнарның бер конференциясендә берничә инициативалы проектны карау мөмкин.

Жирлек Советының норматив-хокукый акты белән гражданнарның инициативалы проектка ярдәм итү турындагы мәсьәлә буенча фикерен ачыклау, шулай ук гражданнарны сораштыру, аларның имзаларын жыю юлы белән дә күздә тотылырга мөмкин.

Проект инициаторлары инициативалы проектны Жирлек Башкарма комитетына керткәндә, аңа жыен, жыелыш яки гражданнар конференцияләре беркетмәсен, гражданнар арасында үткәрелгән сораштыру нәтижәләрен һәм (яки) жирлек халкының инициативалы проектын яки аның өлешендә хуплавын раслаучы имза салынган кәгазьләренә куялар.

5. Инициативалы проектны жирле администрациягә кертү турындагы мәгълүмат инициативалы проект кертелгәннән соң өч эш көне эчендә "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш һәм әлеге статьяның 3 өлешендә күрсәтелгән белешмәләр, шулай ук проект инициаторлары турында белешмәләр булырга тиеш. Бер үк вакытта гражданнар жирлек башкарма комитетына инициатив проект буенча үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен бирү мөмкинлегенә турында хәбәр итәләр, аларны тәкъдим итү вакыты биш эш көненнән дә ким булмаска тиеш. Үз искәrmәләрен һәм тәкъдимнәрен унтугыз яше тулган жирлек халкы жибәрергә хокуклы. Авыл жирлегенә башкарма комитеты әлеге мәгълүматны "Интернет" мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлегенә булмаса, әлеге мәгълүмат әлеге жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пунктында әлеге мәгълүмат пункты гражданнарына староста тарафыннан житкерелергә мөмкин.

6. Инициативалы проект Жирлек Башкарма комитеты тарафыннан кертелгән көннән соң 30 көн эчендә мәжбүри каралырга тиеш. Жирлегенә Башкарма комитеты инициативалы проектны карау нәтижәләре буенча түбәндәгеләре карарларның берсен кабул итә:

1) жирле бюджет проектын төзү һәм карау тәртибе (жирле бюджет турындагы карарга үзгәрешләр кертү) нигезендә тиешле максатларга туры китерелгән инициативалы проектны хупларга һәм аның өстендә эшләүне жирле бюджет турындагы карар белән каралган бюджет ассигнованиеләре чикләрендә дэвам итәргә,

2) Инициатив проектны хуплаудан баш тартырга һәм инициатив проектны хуплаудан баш тарту сәбәпләрен күрсәтеп, аны проект инициаторларына кайтарырга.

7. Жирле администрация инициативалы проектка ярдәм итүдән баш тарту турында түбәндәгеләре очракларның берсендә карар кабул итә:

1) инициатив проектны кертүнең һәм аны карауның билгеләнгән тәртибен үтәмәү;

2) инициатив проектның Россия Федерациясенң федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, Татарстан Республикасы законнары һәм башка норматив хокукый актлары таләпләренә, муниципаль берәмлек уставына туры килмәве;

3) жирле үзидарә органнарының кирәкле вәкаләтләре һәм хокуклары булмаганлыктан, инициатив проектны гамәлгә ашыру мөмкинлеге булмау;

4) инициатив түләүләре барлыкка килмәгән инициатив проектны гамәлгә ашыру өчен кирәкле чаралар күләмендә жирле бюджет акчалары булмау;

5) инициатив проектта тасвирланган проблеманы нәтижәлерәк хәл итү мөмкинлеге булу;

6) инициатив проектны конкурс сайлавын узмаган дип тану.

8. Жирлекнең башкарма комитеты, ә әлегә статьяның 7 өлешендәге 5 пункттында каралган очракта, проект инициаторларына инициативалы проектны бергәләп эшләп бетерергә хокуклы, шулай ук аны башка жирлекнең яки дәүләт органының жирле үзидарә органына аларның компетенциясе нигезендә тәкъдим итәргә тиеш.

9. Инициативалы проектларны тәкъдим итү, кертү, фикер алышу, карау, шулай ук аларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе Жирлек Советы (Совет вәкаләтләрен гамәлгә ашыручы гражданныр жыены) тарафыннан билгеләнә.

10. Татарстан Республикасы бюджетыннан бюджетара трансфертлар исәбеннән финанс ярдәме алу өчен тәкъдим ителә торган инициатив проектларга карата инициатив проектлар булырга тиешле белешмәләр составына таләпләр, инициатив проектларны карау тәртибе, шул исәптән аларны хуплаудан баш тарту өчен нигезләр, мондый инициатив проектларны конкурс нигезендә сайлап алу тәртибе һәм критерийлары Татарстан Республикасы законы һәм (яисә) башка норматив хокукый акты нигезендә билгеләнә. Бу очракта «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 26_1 статьясындагы 3, 6, 7, 8, 9, 11 һәм 12 өлешләре таләпләре кулланылмый.

11. Әгәр Жирлек башкарма комитетына берничә инициатив проект кертелгән булса, шул исәптән өстенлекле проблемаларны тасвирлау белән, жирле администрация конкурс нигезендә сайлап алуны оештыра һәм бу хакта проект инициаторларына хәбәр итә.

12. Инициативалы проектларны конкурс нигезендә сайлап алуны үткөрү коллегияль органга (комиссиягә) йөкләнә, анының формалаштырылуы һәм эшчәнлек тәртибе Жирлек Советының норматив хокукый акты белән билгеләнә. Коллегияль орган (комиссия) составы Жирлекнең Башкарма комитеты тарафыннан формалаштырыла. Шул ук вакытта коллегияль орган (комиссия) әгъзаларының гомуми саныннан яртысы Жирлек Советы тәкъдимнәре нигезендә билгеләнергә тиеш. Проектның инициаторларына һәм аларның вәкилләренә конкурс нигезендә сайлап алуны уздырганда коллегияль орган (комиссия) тарафыннан инициатив проектларны карауда катнашу һәм алар буенча үз позицияләрен бәян итү мөмкинлеге тәэмин ителергә тиеш.

13. Проектның инициаторлары, тиешле Жирлек территориясендә яшәүче гражданныр жыены, жыелышы яки конференциясе белән вәкаләтле башка гражданныр, шулай ук Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган башка затлар, Россия Федерациясе законнарына каршы килми торган рәвешләрдә инициативалы проектны гамәлгә ашыруны ижтимагый контрольдә тотарга хокуклы.

14. Жирлек Башкарма комитетының инициатив проектын карау, инициатив проектны тормышка ашыруның барышы, шул исәптән акча средстволарыннан файдалану, милек һәм (яки) аны тормышка ашыруда кызыксынган затларның хезмәт катнашуы турында мәгълүмат басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) һәм «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә муниципаль берәмлекнең рәсми сайтында урнаштырылырга тиеш. Инициатив проектны гамәлгә ашыру йомгаклары турында Поселения Башкарма комитеты хисабы Инициатив проектны гамәлгә ашыру тәмамланган көннән алып 30 календарь көн эчендә Жирлекнең рәсми сайтында бастырып чыгарылырга (халыкка житкерелергә) һәм урнаштырылырга тиеш. Жирлек башкарма комитеты әлегә мәгълүматны «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә урнаштыру мөмкинлеге булмаса, әлегә мәгълүмат әлегә жирлек составына кергән муниципаль районның рәсми сайтында урнаштырыла. Авыл торак пункттында әлегә мәгълүмат авыл жирлегә гражданнырының игътибарына авыл жирлегә старостасы тарафыннан житкерелергә мөмкин.»;

1.3. 20 статья:

1 пунктны үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«1. Жирле әһәмияттәге мәсьәләләр буенча фикер алышу, жирле үзидарә органнарының һәм жирле үзидарәнен вазыйфаи затларының эшчәнлеге турында халыкка мәгълүмат бирү, инициатив проектларны кертү һәм аларны карау, муниципаль берәмлек территориясе өлешендә

территориаль ижтимагый үзидарәне гамәлгә ашыру мәсьәләләре буенча фикер алышу өчен гражданнар жылышылары үткәренелергә мөмкин.»;

1.4. 22 статьяны үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«22. статья Гражданнар жыены

1. Әлеге Федераль законда каралган очрақларда гражданнар жыены үткәренелергә мөмкин:

1) әлеге торак пункт территориясен башка жирлек территориясенә кертүгә китерә торган күрсәтелгән торак пункт составына кергән Жирлек чикләрен үзгәртү мәсьәләсе буенча торак пунктта;

2) Жирлекнең чикләрен үзгәртү, үзгәртеп кору мәсьәләләре буенча жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә;

3) Жирлек советы вәкаләтләренә ия гражданнар жыенын гамәлгә ашыра торган жирлектә, әгәр жирлекнең сайлау хокукына ия халкы саны 100 дән артык булса, жирлекнең вәкиллеке органы төзү, аның саны һәм вәкаләтләре вакыты турындагы мәсьәлә буенча, 100 дән артык кеше тәшкил итәчәк.;

4) Жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә үзара салым акчаларын кертү һәм алардан файдалану мәсьәләсе буенча.;

4_1) жирлек составына керүче торак пунктта яисә муниципаль район чикләрендәге авылара территориядә урнашкан, әлеге торак пункт территориясендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

4_2) жирлек Советы вәкаләтләре гражданнар жыены тарафыннан гамәлгә ашырыла торган жирлектә инициативалы проектларны тәкъдим итү, эзерләү, сайлап алу һәм тормышка ашыру мәсьәләләре буенча;

4_3) жирлек составына керә торган яисә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан торак пункт территориясе өлешендә Татарстан Республикасы законы нигезендә торак пункт территориясенә шушы өлешендә гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча;

5) жирлекара территориядә урнашкан торак пунктта яңа төзелгән жирлек булдыру турында халык инициативасын күрсәтү максатларында, шулай ук яңа төзелгән жирлектә, әгәр аның сайлау хокукына ия халкы саны 300 кешедән артмаса, яңа төзелгән жирлекнең жирле үзидарә органнары структурасын билгеләү мәсьәләсе буенча;

6) жирлек халкының тыгызлыгы түбән булган яисә арзанлы жирлектә урнашкан жирлектә, жирлек халкының саны 100 кешедән артмаса, жирлекне бетерү мәсьәләсе буенча;

7) авыл торак пункттында авыл торак пункттының старостасы кандидатурасын күрсәтү мәсьәләсе буенча, шулай ук авыл торак пункттының старостасы вәкаләтләрен вакытыннан алда туктату мәсьәләсе буенча.

1_1. Авыл торак пункттында гражданнар жыены шулай ук муниципаль хезмәт турында Россия Федерациясе законнарында каралган очрақларда муниципаль хезмәт вазыйфасын биләүгә конкурс үткәргәндә конкурс комиссиясе составына кандидатуралар тәкъдим итү максатларында үткәренелергә мөмкин.

1_2. «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 06 октябрәндәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25 статьясындагы 1 өлешенә 4_3 пункттында каралган гражданнар жыены, ким дигәндә, 10 кеше булган торак пункт территориясенә тиешле өлешендә яшәүчеләр төркеме инициативасы белән, Жирлек Советы тарафыннан чакырыла ала.

Гражданнарның үзара салым акчаларын кертү һәм куллану мәсьәләсе буенча гражданнар жыены үткәренелергә мөмкин булган муниципаль район чикләрендә жирлек составына керә торган йә авылара территориядә урнашкан торак пункт территориясенә бер өлешенә чикләрен билгеләү критерийлары Россия Федерациясе субъекты законы белән билгеләнә.

2. Әлеге статьяда каралган гражданнарның жыены анда торак пунктта яшәүчеләрнең сайлау хокукына ия яртысыннан артыгы (йә аның территориясенә бер өлешә) яисә жирлек катнашканда хокуклы. Торак пунктта әлеге торак пунктта яшәүчеләрнең сайлау хокукына ия яртысыннан артыгының бер үк вакытта бергә булу мөмкинлегә булмаган очрақта, составына күрсәтелгән торак пункт кергән муниципаль берәмлек уставы нигезендә гражданнар жыены гражданнар жыенын үткәру турында карар кабул ителгән көннән бер айдан да артмаган срокта этаплап уздырыла. Шулай ук вакытта элек гражданнар жыенында катнашкан затлар тавыш бирүдә катнашуның алдагы этапларында катнашмыйлар. Гражданнар жыенының карары гражданнар

жыенында катнашучыларның яртысыннан артыгы аның өчен тавыш бирсә, кабул ителгән дип санала.

1.5. 23 статья:

2 пунктны түбәндәге редакциядә үзгәртәргә һәм бәян итәргә:

«2. Гражданның сорапшыруда сайлау хокукына ия муниципаль берәмлек халкы катнашырга хокукы. Гражданның инициатив проектка ярдәм итү турындагы фикерен ачыклау мәсьәләсе буенча сорапшыруда муниципаль берәмлек халкы яисә аның өлеше катнашырга хокукы, аларда уналты яшькә житкән инициатив проектны гамәлгә ашыру тәкъдим ителә.»;

1.6. 30 статьяны үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«30 статья. Жирлек Советы депутаты статусы.

1. Жирлек Советы депутатының вәкаләтләре аны сайлаган көннән башлана һәм яңа чакырылыш жирлек Советы эшли башлаган көннән туктатыла.

2. Жирлек Советы депутатлары үз вәкаләтләрен, кагыйдә буларак, даими булмаган рәвештә гамәлгә ашыралар.

Жирлек Советы депутаты, үз вәкаләтләрен даими булмаган нигездә гамәлгә ашыру өчен, эш урынын (вазыйфасын) аена өч эш көнен саклап калу гарантияләнгән.

3. Жирлек Советы депутаты статусы белән бәйле чикләүләр федераль законнар, Татарстан Республикасы законнары, муниципаль берәмлекнең норматив хокукый актлары белән билгеләнә.

4. Жирлек Советы депутатына Россия Федерациясе һәм Татарстан Республикасы законнары, әлеге Устав, жирлек Советы карарлары нигезендә үз вәкаләтләрен тоткарлыксыз гамәлгә ашыру өчен шартлар тәмин ителә.

5. Жирлек Советы депутаты жирлек Советы тарафыннан раслана торган депутат этикасы кагыйдәләрен үтәргә тиеш, аларга шул исәптән депутатның түбәндәге йөкләмәләре кергән булырга тиеш:

1) депутат статусын шәхсән яисә аның якин туганнарына кагылышлы мәсьәләләргә хәл иткәндә жирле үзидарә органнары, оешмалар, вазыйфаи затлар, муниципаль хезмәткәрләр һәм гражданны эшчәнлегенә йогынты ясау өчен файдаланмаса;

2) депутат вазыйфаларын объектив башкаруда шик уятырга мөмкин булган тәртиптән тыелырга, шулай ук аның абруена яки Совет авторитетына зыян китерергә сәләтле низаглы ситуацияләрдән читләшергә;

3) мәнфәгатьләр каршылыгы барлыкка килү куркынычы янаганда-шәхси кызыксыну депутатлык бурычларын объектив үтәүгә тәэсир итә яки йогынты ясый ала торган ситуациядә, - бу хакта авыл жирлеге советына хәбәр итәргә һәм әлеге мәнфәгатьләр конфликтын булдырмауга яки жайга салуга юнәлдерелгән карарны үтәргә.;

4) жирлек Советында билгеләнгән халык алдында чыгыш ясау кагыйдәләрен үтәргә;

5) депутат эшчәнлегенә белән бәйле булмаган максатларда Федераль закон нигезендә конфиденциаль характердагы белешмәләргә кертелгән, депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә аңа билгеле булган мәгълүматларны таратмаса һәм кулланмаса;

6) физик һәм юридик затлардан (бүләкләр, акчалата бүләк, ссудалар, хезмәт күрсәтүләр, күнел ачу, ял итү, транспорт чыгымнары һәм башка бүләкләүләр) депутат вазыйфаларын үтәүгә бәйле рәвештә бүләкләүләр алмаса.

6. Жирлек Советы депутатлары 2008 елның 25 декабрдә «Коррупциягә каршы торы турында» 273-ФЗ номерлы Федераль законда һәм башка федераль законнарда билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны үтәргә, бурычларны үтәргә тиеш. Жирлек Советы депутаты вәкаләтләре 2008 елның 25 декабрдә 273-ФЗ номерлы «Коррупциягә каршы торы турында» Федераль закон, 2012 елның 3 декабрдә 230-ФЗ номерлы ««Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында» Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертәмнәр) ачуны һәм счетлары (кертәмнәр) булуны, акчалар һәм кыйммәтле әйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләргә, тыюларны, бурычларны үтәмәгән очракта вакытыннан алда туктатыла, әгәр «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрдә 131-ФЗ номерлы Федераль законда башкасы каралмаган булса.

Керемнәр, чыгымнар, милек һәм милек характерындагы йөкләмәләр турында, коррупциягә каршы торы турында Россия Федерациясе законнары нигезендә бирелә торган

белешмэләрнең дөреслеген һәм тулылыгын тикшерү Жирлек Советы депутаты тарафыннан Татарстан Республикасы Президенты карары буенча Татарстан Республикасы Законнда билгеләнгән тәртиптә үткәрелә.

Өлеге өлеш нигезендә үткәрелгән тикшерү нәтижәсендә «Коррупциягә каршы көрәш турында» 2008 елның 25 декабрендәге 273-ФЗ номерлы Федераль закон, 2012 елның 3 декабрендәге 230-ФЗ номерлы «Дәүләт вазыйфаларын биләүче затлар һәм башка затлар чыгымнарының аларның керемнәренә туры килүен тикшереп торы турында» Федераль закон, 2013 елның 7 маендагы 79-ФЗ номерлы Федераль закон, «Аерым категориядәге затларга Россия Федерациясе территориясеннән читтә урнашкан чит ил банкларында счетлар (кертемнәр) ачуны һәм счетлары (кертемнәре) булуны, акчалар һәм кыйммәтле эйберләр саклауны, чит ил финанс инструментларына ия булуны һәм (яисә) алардан файдалануны тыю турында» Федераль закон белән билгеләнгән чикләүләрне, тыюларны, бурычларны үтәмәү фактларын ачыклаганда, Татарстан Республикасы Президенты (Татарстан Республикасы Премьер-министры) депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату яисә күрсәтелгән затларга карата тиешле карар кабул итәргә вәкаләтле жирле үзидарә органына яисә судка башка җаваплылык чарасын куллану турында гариза белән мөрәҗәгать итә.

Жирлек Советы депутаты тарафыннан тапшырылган керемнәр, чыгымнар, мөлкәт һәм мөлкәти характердагы йөкләмәләр турындагы белешмәләр, тапшырылган белешмәләргә үзгәрешләр кертү мөмкинлеге каралган срок тәмамланган көннән алып биш эш көннән дә соңга калмыйча, Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының «Интернет» мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендәге рәсми сайтында жирле үзидарә органы күрсәтмәсе белән шундый белешмәләрне урнаштыру бурычы йөкләнгән зат тарафыннан урнаштырыла.

Татарстан Республикасы Президенты депутат вәкаләтләрән вакытыннан алда туктату турында гариза белән мөрәҗәгать иткән очракта, вәкаләтләрне вакытыннан алда туктату өчен нигез барлыкка килү көне - өлеге гариза жирлек Советына кергән көн.

6.1. Үз вәкаләтләрән даими нигездә гамәлгә ашыручы депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфаи заты хокуксыз:

1) эшмәкәрлек эшчәнлегенә белән шәхсән яки ышанычлы затлар аша шөгыйльләнергә;

2), түбәндәге очрактардан тыш, коммерция яки коммерцияле булмаган оешма белән идарә итүдә катнашырга:

а) сәяси партия идарәсендә, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайланулы органы тарафыннан түләүсез нигездә катнашу, башка иҗтимагый оешма, торақ, гараж кооперативлары съездында (конференциясендә) яисә гомуми җыелышында, күчәмсез мөлкәт милекчеләре ширкәтендә катнашырга;

б) коммерцияле булмаган оешма белән (сәяси партия, һөнәри берлек органы, шул исәптән жирле үзидарә органында, муниципаль берәмлекнең сайлау комиссиясе аппаратында төзелгән беренчел профсоюз оешмасының сайлау органы, башка иҗтимагый оешманың, торақ, торақ-төзелеш, гараж кооперативларының, күчәмсез милек милекчеләр ширкәтенен гомуми җыелышында (конференция) катнашу) Татарстан Республикасы субъекты законында билгеләнгән тәртиптә Татарстан Республикасы субъектының югары вазыйфаи затына (Татарстан Республикасы субъекты дәүләт хакимиятенен югары башкарма органы җитәкчесе) алдан хәбәр итү белән идарә итүдә катнашырга;

в) Татарстан Республикасы субъектының муниципаль берәмлекләре советында, башка муниципаль берәмлекләрнең берләшмәләрендә, шулай ук аларның идарә органнарында муниципаль берәмлек мәнфәгатьләрен түләүсез нигездә тәкъдим итү;

г) муниципаль берәмлек муниципаль берәмлекне гамәлгә куючы (катнашучы) муниципаль берәмлек булган оешма идарә органнарында һәм ревизия комиссиясендә оешманы гамәлгә куючы (акционер) тарафыннан оешманы гамәлгә куючының вәкаләтләрән муниципаль берәмлек исемнән гамәлгә ашыру тәртибен яисә муниципаль милектәге акцияләр (устав капиталындагы өлешләр) белән идарә итү тәртибен билгели торган муниципаль хокукый актлар нигезендә түләүсез нигездә тапшыру;

д) федераль законнарда каралган башка очрактар;

3) укытучы, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлектән тыш, башка түләүле эшчәнлек белән шөгыйльләнергә. Шулай ук вакытта укытучылар, фәнни һәм башка иҗади эшчәнлек бары тик чит дәүләтләр, халыкара һәм чит ил оешмалары, чит ил гражданны һәм гражданны булмаган

затлар акчалары исәбеннән генә финанслана алмый, әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса;

4) әгәр Россия Федерациясенең халыкара шартнамәсендә яисә Россия Федерациясе законнарында башкасы каралмаган булса, идарә органнары, попечительләр яисә күзәтү советлары, коммерциячел булмаган хөкүмәтнеке булмаган чит ил оешмалары һәм Россия Федерациясе территориясендә аларның структур бүлекчәләре составына керергә.

8. Депутат, жирле үзидарәнең сайланулы органы эгъзасы, жирле үзидарәнең сайланулы вазыйфай заты граждан, административ яки жинаять эше буенча яклаучы яки вәкил (законлы вәкилле очрактарыннан тыш) буларак яисә административ хокук бозу турында эш буенча катнаша алмый.

9. Депутатның сайлаучылар белән очрашулары махсус билгеләнгән урыннарда, шулай ук ишегалды территорияләрендә, аларны үткәрү тормышны тәмин итү, транспорт яки социаль инфраструктура, элемент объектларының функцияләвен бозу, жәяүлеләрнең һәм (яки) транспорт чараларының хәрәкәтенә комачаулык тудырмау яки гражданнарның торак урыннарына яки транспорт яки социаль инфраструктура объектларына керүенә юл куймау шарты белән үткәрелә. Мондый очрашулар турында Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына яисә жирле үзидарә органнарына хәбәр итү таләп ителми. Шулай ук вакытта депутат күрсәтелгән органнарда аларны үткәрү датасы һәм вакыты турында алдан хәбәр итәргә хокуклы.

Жирле үзидарә органнары депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен махсус билгеләнгән урыннарны билгелиләр, шулай ук депутатларның сайлаучылар белән очрашуларын үткәрү өчен жирле үзидарә органнары тарафыннан бирелә торган урыннар исемлеген һәм аларны бирү тәртибен билгелиләр.

Депутатның сайлаучылар белән очрашулары Россия Федерациясенең жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турындагы законнары нигезендә үткәрелә.

Депутатның сайлаучылар белән жылышлар, митинглар, демонстрацияләр, урам йөрешләре һәм пикетлар турында Россия Федерациясе законнары белән билгеләнә торган гавами чара формасында сайлаучылар белән очрашуларын оештыруга яисә үткәрүгә комачаулау Россия Федерациясе законнары нигезендә административ жаваплылыкка китерә.»;

1.7. 33 статьяда:

1 өлешнең 30 пунктчасын үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«30) терроризмны профилактикалауда, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә, катнаша аерым алганда:

- районда терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычын аңлату буенча мәгълүмати-пропаганда чараларын оештыру һәм үткәрү, шулай ук гражданнарда терроризм идеологиясен булдыру, шулай ук исәптән мәгълүмати материаллар, басма продукция тарату, аңлату эшләре алып бару һәм башка чаралар үткәрү юлы белән дә;

- террорчылыкны профилактикалау буенча чараларда катнашу, шулай ук федераль башкарма хакимият органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча;

- террорчылыкны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре, шулай ук аның күренешләренең нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына жиберә;

- жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча терроризмны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра.»;

1 өлешнең 30 пунктчасын 31 пунктчасы дип санарга;

1.8. 49 статья:

1 өлешнең 7 пунктчына 6 абзацны түбәндәге редакциядә өстәргә:

«-терроризмны профилактикалауда, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерүдә һәм (яки) бетерүдә катнаша аерым алганда,:

- районда терроризмның асылын һәм аның ижтимагый куркынычын аңлату буенча мәгълүмати-пропаганда чараларын оештыру һәм үткәрү, шулай ук гражданнарда терроризм идеологиясен булдыру, шулай ук исәптән мәгълүмати материаллар, басма продукция тарату, аңлату эшләре алып бару һәм башка чаралар үткәрү юлы белән дә.;

- терроризмны профилактикалау буенча чараларда катнашу, шулай ук федераль башкарма хакимият органнары һәм (яки) Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнары тарафыннан оештырыла торган аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча;

- терроризмны профилактикалауда катнашу мәсьәләләре буенча, шулай ук аның күренешләрен нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү мәсьәләләре буенча тәкъдимнәрне Татарстан Республикасы башкарма хакимияте органнарына жибәрә;

- террорчылыкны профилактикалауда катнашу, шулай ук аның күренешләре нәтижеләрен минимальләштерү һәм (яки) бетерү буенча жирле эһәмияттәге мәсьәләләрне хәл итү буенча башка вәкаләтләрне гамәлгә ашыра;

7 абзацны 8 абзац дип санарга;

1.9. 55 статья:

үзгәртергә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«55 статья. Контроль-хисап палатасы»

1. Жирлек территориясендә тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшыру турындагы килешү нигезендә муниципаль финанс контроле «Буа муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» МКУ тарафыннан гамәлгә ашырыла.

«Буа муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» МКУ тышкы муниципаль финанс контроленең даими эшләүче органы булып тора һәм Буа муниципаль районы Советы тарафыннан оештырыла.

2. «Буа муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» МКУ рәисеннән, рәис урынбасарыннан һәм аудиторлардан тора. Аудитор вазифасы һәм аларның саны район Советы тарафыннан кертелә.

Районның контроль-хисап палатасын оештыру һәм эшчәнлек тәртибе, аның вәкаләтләре Россия Федерациясе Бюджет кодексында «Россия Федерациясе субъектларының һәм муниципаль берәмлекләренең контроль-хисап органнарын оештыруның һәм аларның эшчәнлегенең гомуми принциплары турында» 2011 елның 7 февралендәге 6-ФЗ номерлы, «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы, Россия Федерациясенең башка федераль законнары һәм башка норматив хокукый актлары, район Советы раслаган районның контроль-хисап палатасы турындагы нигезләмә, башка муниципаль норматив хокукый актлар белән билгеләнә.

Федераль законнарда билгеләнгән очракларда һәм тәртиптә районның контроль-хисап палатасы эшчәнлеген хокукый жайга салу шулай ук Татарстан Республикасы законнары белән гамәлгә ашырыла.»;

1.10. 71 статья:

8 пунктны түбәндәге редакциядә үзгәртергә һәм бәян итәргә:

«8. Басып чыгарганда (халыкка житкергәндә) муниципаль хокукый акт реквизи́тлары күрсәтелә.

Муниципаль хокукый актларны рәсми бастырып чыгару жирлекнең жирле үзидарә органнары тарафыннан гамәлгә куелган басма массакүләм мәгълүмат чараларында яисә жирлек территориясендә таратыла торган башка басма массакүләм мәгълүмат чараларында хокукый акт текстын бастырып чыгару юлы белән гамәлгә ашырыла. Хокукый акт текстын башка басма массакүләм мәгълүмат чараларында бастырып чыгарганда элегә бастырып чыгаруның рәсми булуы турында тамга булырга тиеш.

Рәсми бастырып чыгару шулай ук түбәндәгеләр нигезендә башкарыла:

- хокукый акт текстын авыл жирлеге территориясендә махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәэмин итәргә тиеш;

- Татарстан Республикасы хокукый мәгълүмат рәсми порталында Интернет мәгълүмат-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча урнаштыру: <http://pravo.tatarstan.ru>.

Шулай ук муниципаль хокукый актларны бастырып чыгару Россия Юстиция министрлығының «Россия Федерациясендә норматив хокукый актлар» порталында гамәлгә ашырыла (<http://pravo-minjust.ru>, <http://право-минюст.рф>, челтәрле басма сыйфатында теркәү: Эл № ФС77-72471 - 05.03.2018).

Муниципаль хокукый актларны халыкка житкерү юлы белән гамәлгә ашырыла:

- хокукый акт текстын авыл жирлеге территориясендә махсус мәгълүмат стендларында урнаштыру. Күрсәтелгән стендларның саны һәм аларның урнашу урыннары жирлек Советы тарафыннан раслана һәм жирлек халкы тарафыннан муниципаль хокукый акт тексты белән каршылыксыз танышу мөмкинлеген тәмин итәргә тиеш;

- хокукый акт текстын Буа муниципаль районының рәсми сайтында Интернет мәгълүмати-телекоммуникация челтәрендә веб-адрес буенча урнаштыру: <http://buinsk.tatarstan.ru/>»;

1.11. 79 статья:

3 пункт үз көчен югалткан дип танырга;

1.12. 81 статья:

үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«81 статья. Гражданнарның үзара салым акчасы

1. Гражданнарның үзара салым акчасы дип гражданнарның жирле эһәмияттәге конкрет мәсьәләләргә хәл итү өчен башкарыла торган бер тапкыр бирелә торган түләүләре аңлашыла.

Гражданнарның үзара салымы тәртибендә түләүләр күләме жирлек составына керүче яки муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан барлык жирлек (торак пункт) өчен абсолют зурлыкта билгеләнә, халык саны жирлек составына керүче торак пунктның (яисә аның территориясенә бер өлеш) гомуми саныннан 30 проценттан артмый торган яисә муниципаль район чикләрендә авылара территориядә урнашкан аерым категорияләрдән тыш, алар өчен түләү күләме киметелергә мөмкин.

2. Өлеге статьяның 1 өлешендә күрсәтелгән түләүләргә кергү һәм куллану мәсьәләләре жирле референдумда хәл ителә, ә «Россия Федерациясендә жирле үзидарә оештыруның гомуми принциплары турында» 2003 елның 6 октябрендәге 131-ФЗ номерлы Федераль законның 25.1 статьясындагы 1 өлешенә 4, 4.1 һәм 4.3 пунктларында каралган очракларда гражданнар жыенында хәл ителә.»;

1.13. Статья 84:

4нче пунктны үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“4. Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисап, аны жирлек Советына тапшырганчы, тышкы тикшерү узарга тиеш, ул бюджет акчаларының баш администраторларының бюджет хисаплылыгын тышкы яктан тикшерүне һәм жирлек бюджеты үтәләше турында еллык хисапка бәяләмә әзерләүне үз эченә ала.

Жирлек бюджеты үтәләше турындагы еллык хисапны тышкы тикшерү «Буа муниципаль районының Контроль-хисап палатасы» МКУ тарафыннан тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру вәкаләтләрен тапшыру турындагы төзелгән килешүләр нигезендә башкарыла.”;

1.14. 85 статья:

үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

“85 Статья. Муниципаль финанс контроле.

1. Муниципаль финанс контроле бюджет хокук мөнәсәбәтләрен жайга сала торган хокукый актлар, Россия Федерациясе бюджет системасы бюджетларыннан физик затларга бүтән түләүләр буенча гавами норматив йөкләмәләр һәм йөкләмәләр бирә торган хокукый актлар нигезләмәләрен, шулай ук муниципаль контрактлар, шартнамәләр (килешүләр) шартларын үтәүне тәмин итү максатларында гамәлгә ашырыла.

Муниципаль финанс контроле тышкы һәм эчке, башлангыч һәм алга таба бүленә.

2. «Буа муниципаль районы Контроль-хисап палатасы» МКУНЫ тышкы муниципаль финанс контролен гамәлгә ашыру буенча жирлекнең контроль-хисап органы вәкаләтләрен «Буа муниципаль районы Контроль-хисап палатасы» МКУ тапшыру турындагы төзелгән килешү нигезендә, бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә тышкы муниципаль финанс контроле булып тора.

3. Бюджет хокук мөнәсәбәтләре өлкәсендә Эчке муниципаль финанс контроле жирлек башкарма комитеты органнары (вазыйфаи затлары) булып торучы муниципаль финанс контроле органнарының контроль эшчәнлегенә булып тора.

4. Алдан тикшерү жирлекнең жирле бюджетын үтәү барышында бюджет бозуларны кисәтү һәм булдырмау максатларында башкарыла.

5. Алга таба контроль аның үтәләшенә законлылыгын, исәп-хисапның дөреслеген билгеләү максатыннан жирлекнең жирле бюджеты үтәләше нәтижәләре буенча башкарыла.”;

1.15. 88 статья:

2 пунктны үзгәртәргә һәм түбәндәге редакциядә бәян итәргә:

«2. Жирлек уставы, жирлек Советының әлеге Уставка үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турындагы карары дәүләт теркәве узганнан соң рәсми басылып чыгарга (халыкка житкерелергә) тиеш һәм алар рәсми басылып чыкканнан соң (халыкка житкерелгәннән) үз көченә керә. Авыл жирлеге башлыгы «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законның 4 статьясындагы 6 өлешендә каралганча, Жирле үзидарәнең теркәлгән Уставын, жирлек Уставына үзгәрешләр һәм өстәмәләр кертү турында муниципаль хокукый актын муниципаль берәмлекләр уставларын теркәү өлкәсендә вәкаләтле федераль башкарма хакимият органының территориаль органынан муниципаль берәмлек уставы турында белешмәләрне кертү хакында хәбәрнамә, муниципаль берәмлек уставына Татарстан Республикасы муниципаль берәмлекләре уставларының дәүләт реестрына үзгәрешләр кертү турында муниципаль хокукый акт кертгән көннән алып жиде көн эчендә бастырып чыгарырга (халыкка житкерергә) бурычлы.».

2. 1.15 пункт «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәве турында» Федераль законга һәм «Россия Федерациясендә жирле үзидарәне оештыруның гомуми принциплары турында» Федераль законның 44 статьясына үзгәрешләр кертү хакында» 2020 елның 08 декабрдәге 411-ФЗ номерлы Федераль закон рәсми басылып чыккан көннән соң йөз сиксән көн узгач үз көченә керә.

3. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Советының 2015 елның 1 июльдәге 1-67 номерлы карары белән кабул ителгән Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге муниципаль берәмлеге Уставын гамәлдәге законнарга туры китерү максатларында, (Татарстан Республикасы Буа муниципаль районы Татар Буасы авыл жирлеге Советының 28.06.2016 ел № 14-1, 23.09.2017 ел, № 36-2, 03.09.2018 ел, № 51-1, 27.08.2019 ел, № 66-1, 05.08.2020 ел № 84-2 карарлары редакциясендә).

4. Татарстан Республикасы Буа муниципаль районының Татар Буасы авыл жирлеге башлыгына әлеге карарны «Муниципаль берәмлекләр уставларын дәүләт теркәвенә алу турында» 2005 елның 21 июлендәге 97-ФЗ номерлы Федераль законда билгеләнгән тәртиптә дәүләт теркәвенә алу өчен тәкъдим итәргә.

5. Әлеге карар «Татарстан Республикасы хокукый мәгълүматының рәсми порталы»нда рәсми басылып чыккан көннән (<http://pravo.tatarstan.ru/>) интернет мәгълүмат-коммуникация челтәрендә аны дәүләт теркәвенә алганнан соң гамәлгә ашырылган көннән үз көченә керә.

6. Әлеге карарның үтәлешен тикшереп тотам.

ТР Буа муниципаль районы
Татар Буасы авыл жирлеге башлыгы

Р.Ф. Йосыпов